

Τρόφιμα : Ποια καταλήγουν στα σκουπίδια - Ο ρόλος των προσφορών

Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός / Κοινωνιολογικά (κοινωνική πρόνοια & οικογενειακά θέματα)

Τα τρόφιμα που καταλήγουν στον κάδο των απορριμμάτων αποτελούν το αντικείμενο έρευνας του ΑΠΘ

Στον κάλαθο των ακρήστων συνεχίζουν να καταλήγουν σημαντικές ποσότητες από τρόφιμα που αγοράζουν οι Έλληνες.

Έρευνα για τη διερεύνηση της σπατάλης τροφίμων στα ελληνικά νοικοκυριά πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο διδακτορικής διατριβής που εκπονήθηκε στο Τμήμα Γεωπονίας του ΑΠΘ από τη Βασιλική Αϊτσίδου, με επιβλέπουσα την Καθηγήτρια Όλγα Ιακωβίδου.

Ποια τρόφιμα καταλήγουν στα σκουπίδια

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας, τα τρόφιμα που καταλήγουν στους οικιακούς κάδους απορριμμάτων είναι, κυρίως, εκείνα που καταναλώνονται καθημερινά.

Τα φρούτα (48,9%) και τα λαχανικά (38,7%) καταλήγουν στα σκουπίδια γιατί χαλούν στα ράφια της κουζίνας και του ψυγείου, πριν ακόμη καταναλωθούν.

Το γάλα-γιαούρτι (40,9%), καθώς επέρχεται η αναγραφόμενη ημερομηνία λήξης τους και το ψωμί (35%) ως αποφάγια. Το κρέας (35%) και τα ψάρια (31,8%), καταλήγουν και αυτά στους οικιακούς κάδους απορριμμάτων -αφού πρώτα έχουν μαγειρευτεί- ως αποφάγια.

Οι νέοι πετούν πιο εύκολα τα τρόφιμα

Η παραγωγή οικιακών απορριμμάτων τροφίμων παρατηρείται, κυρίως, σε νεαρές ηλικίες.

Το 20% περίπου των ατόμων ηλικίας 18-25 ετών πετούν τρόφιμα επειδή χαλούν πριν ακόμη τα καταναλώσουν και οι 26-35 ετών τα πετούν ως αποφάγια.

Αντίθετα, το 70% των ηλικιωμένων (65+ άνω ετών) δεν πετά τρόφιμα ποτέ.

Η κλιματική αλλαγή... αλλιώς

Στην έρευνα διαπιστώθηκαν οι λανθασμένες ή ελλιπείς αντιλήψεις και γνώσεις για αρκετά οικολογικά ζητήματα περί σπατάλης τροφίμων.

Το 72% των ερωτηθέντων αδυνατεί να συνδέσει το φαινόμενο του θερμοκηπίου με τα οικιακά απορρίμματα τροφίμων, καθώς δεν γνωρίζει πως τα απορρίμματα καταλήγουν σε χωματερές όπου καίγονται και εκλύονται αέρια που ρυπαίνουν την ατμόσφαιρα και επιβαρύνουν την κλιματική αλλαγή.

Επίσης, το 62% όχι μόνο δεν αντιλαμβάνεται τη σύνδεση μεταξύ κλιματικής αλλαγής και γεωργοκτηνοτροφικών δραστηριοτήτων αλλά θεωρεί πως πρόκειται για την «...αλλαγή του κλίματος λόγω εποχής...».

Η ακατανίκητη έλξη των λεγόμενων «προσφορών»

Το 72% αγοράζει παραπάνω ποσότητες από τις αναγκαίες επηρεαζόμενο από τις προσφορές και τα διαθέσιμα χρήματα κατά τη διάρκεια των αγορών. Ακόμη και το 55% που οργανώνει σε λίστα τις αγορές τροφίμων συνήθως παρεκκλίνει από αυτή για τους λόγους που προαναφέρθηκαν.

Μετά τις αγορές, μόνο το 40% τακτοποιεί τα τρόφιμα στα ράφια του νοικοκυριού βάσει παλαιότητας (first-in-first-out) προδιαθέτοντας έτσι την αύξηση των οικιακών απορριμμάτων των τροφίμων.

Ωστόσο, ενθαρρυντικό είναι το γεγονός ότι το 87% προσπαθεί να μην πετάει τρόφιμα στα σκουπίδια, γνωρίζοντας (73%) ότι ετησίως το 1/3 της παγκόσμιας παραγωγής τροφίμων καταλήγει στα σκουπίδια και κατανοώντας (85%) ότι πρόκειται για μία ποσότητα που δύναται να θρέψει τον παγκόσμιο πληθυσμό που υποσιτίζεται.

Αγροτικά βιώματα και ευαισθητοποίηση

Η καταγωγή (80%) και η διαβίωση (70%) των ερωτηθέντων κατά το παρελθόν σε αγροτική περιοχή συμβάλλει στη μείωση/πρόληψη των οικιακών απορριμμάτων των τροφίμων. Η παρασκευή και η άμεση κατανάλωση παραδοσιακών φαγητών

(64%) και η κατάληξη αποφαγιών σε ζώα (57%) είναι ορισμένες συνήθειες που έχουν «μεταφέρει» οι ερωτώμενοι από τα αγροτικά νοικοκυριά όπου μεγάλωσαν στα αστικά νοικοκυριά όπου διαβιούν σήμερα.

Η σύνδεσή τους με τον αγροτικό χώρο προσδίδει συναισθηματική αξία στα τρόφιμα, μέσω της οποίας νοσταλγούν το «αγροτικό ιδεώδες» και διατηρούν ένα είδος περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης.

Ωρα για δράση

Η ανάγκη καταπολέμησης της σπατάλης τροφίμων βρίσκει το 94% των ερωτηθέντων να ενδιαφέρεται για τη μείωση/πρόληψη των οικιακών απορριμμάτων τροφίμων. Είναι διατεθειμένοι να υιοθετήσουν και να χρησιμοποιήσουν ορθά μια λίστα αγοράς τροφίμων (62%), να συμμετάσχουν σε ενημερωτικές εκστρατείες (49%) ενάντια στη σπάταλη τροφίμων ή/και να παρακολουθήσουν σχετικά ενημερωτικά βίντεο στο διαδίκτυο (31%).

«Αυτό που χρειάζεται λοιπόν είναι η συνεργασία τοπικών-κρατικών φορέων με εξειδικευμένους επιστήμονες, με αγρότες-παραγωγούς, με επιχειρηματίες του επισιτιστικού κλάδου κ.α. παρέχοντας έτσι ενημέρωση και συμβάλλοντας στην ευαισθητοποίηση-δραστηριοποίηση των πολιτών κάθε τόπου» αναφέρει η Δρ του Τμήματος Γεωπονίας του ΑΠΘ Βασιλική Αϊτσίδου και συμπληρώνει «σήμερα η ανθρωπότητα καλείται να αντιμετωπίσει μία παγκόσμια υγειονομική κρίση με σοβαρές οικονομικές επιπτώσεις όπου η ανάγκη για περιβαλλοντική-κοινωνική-οικονομική ευημερία και ευαισθητοποίηση είναι επιτακτική ανάγκη».

Ταυτότητα Έρευνας

Περιοχή έρευνας αποτέλεσε ο Δήμος Εορδαίας. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε σε ένα δείγμα 279 ερωτηματολογίων από 25/12/2016 έως 30/6/2017 και ολοκληρώθηκε στις 28/5/2020. Ο τίτλος της διδακτορικής διατριβής είναι «Οικιακά Απορρίμματα Τροφίμων: Κοινωνικό-οικολογικές διαστάσεις μεταξύ αγροτικών και αστικών νοικοκυριών του Δήμου Εορδαίας».

Πηγή: in.gr